

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/409/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112243837
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5112243837.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Silviou Tisovou, v právnej veci navrhovateľa: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A.-F., Q. XX proti odporcovi: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., F. XX, zastúpený splnomocnenou zástupkyňou: K. U., nar. X.X.XXXX, bytom A., F. XX, o návrhu na zníženie výživného pre plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 18C 163/2010-53 zo dňa 24. 2. 2011 tak, že navrhovateľ je p o v i n n ý prispievať na výživu odporcu výživným vo výške 110 € mesačne od 1. 2. 2014, a to do 20. dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám odporcu.

Vo zvyšku návrh navrhovateľa na zníženie výživného z a m i e t a .

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu 4.12.2012 sa navrhovateľ domáhal zníženia výživného na odporcu z pôvodných 150 € na sumu 90,- € od podania návrhu. Návrh odôvodnil tým, že od 14.11.2012 sa zamestnal ako montážny pracovník s nástupným platom 500,- € brutto, a preto nie je schopný platiť výživné na odporcu vo výške 150,- € mesačne, pričom má ešte vyživovaciu povinnosť k vtedy maloletej dcére 83,- €.

Odporca so znížením výživného nesúhlasil.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením sa s listinnými dôkazmi týkajúcimi sa príjmov a výdavkov účastníkov konania ako aj oboznámením sa s pripojenými spismi Okresného súdu Žilina spis. zn. 37P/507/2012, 6C/162/2011 a 18C/163/2010 a rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákona.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 62 ZR

- ods. 1 - plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
- ods. 2 - obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

- ods. 3 - každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
- ods. 4 - pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
- ods. 5 - výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ZR:

- ods. 1 - dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.
- ods. 2 - ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.
- ods. 3 - pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky na zmenu ostatného rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 18C/165/2010 - 53 zo dňa 124.2.2011, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný prispievať na výživu odporcu sumou 150,- € mesačne počnúc 1.9.2010. Odporca bol vtedy študentom denného štúdia na M. univerzite Alexandra H. v M.. Navrhovateľ vykonával montážne práce na základe živnostenského oprávnenia, pričom za obdobie 09/2009 - 09/2010 dosiahol hrubý príjem 14.937,- €, avšak následne živnosť pozastavil. Matka odporcu bola vtedy nezamestnaná a nemala nárok na podporu v nezamestnanosti.

Súd však podčiarkuje, že pri svojom rozhodovaní skúmal zmenu pomeru k októbru 2012, nakoľko na základe návrhu navrhovateľa súd v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 6C/162/2011 opätovne preskúmaval pomery účastníkov za účelom zistenia, či sú splnené podmienky pre zníženie výživného na odporcu. Návrh navrhovateľa na zníženia výživného zo sumy 150 € na 70 € mesačne od 8.7.2011 súd v uvedenom konaní rozsudkom zo dňa 30.3.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina č. k. 9Co/241/2012 zo dňa 25.10.2012 zamietol. Aj v danom čase odporca študoval na vysokej škole, jeho matka bola zamestnaná, pričom navrhovateľ mal naďalej pozastavenú živnostenskú činnosť.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že navrhovateľ ako otec odporcu rovnako ako v čase ostatného preskúmania pomerov žije v spoločnej domácnosti so svojou družkou, ktorá je na polovičnom invalidnom dôchodku vo výške 100 €, pričom ich náklady na bývanie dosahujú 210,- € mesačne. Od 14.10.2011 do 13.11.2012 navrhovateľ ako evidovaný nezamestnaný poberal dávky v hmotnej núdzi vo výške 62,50 €. Navrhovateľ sa zamestnal na pracovnú zmluvu 14.11.2012 s predpokladanou základnou mzdou 500 € brutto; za 11/2012 navrhovateľ dosiahol čistý príjem 307 € a celkovo priemerný čistý príjem navrhovateľa za obdobie od 12/2012 do 12/2013 činil 575 €. Živnostenskú činnosť má navrhovateľ naďalej pozastavenú od 1.10.2010 do 30.9.2013, a z tejto činnosti ani nedosahoval príjem. Vo februári 2014 bola navrhovateľovi vyplatená dávky nemocenského vo výške 273 € a to z dôvodu, že navrhovateľ od 30.1.2014 práceneschopný s diagnózou flebotrombózy ľavej dolnej končatiny s antikoagulačnou liečbou a predpokladanou dĺžkou práceneschopnosti ešte dva mesiace od vydania potvrdenia dňa 24.3.2014, t.j. cca do konca mája 2014.

Navrhovateľ bol vlastníkom 1/6-tiny dvojizbového bytu, ktorý z dôvodu exekúcie pre neplatenie výživného predal svojmu bratovi za sumu 4.300 € a následne vyplatil dlžné výživné.

Vyživovacia povinnosť má navrhovateľ naďalej k dcére F.e F., ktorú rovnako návrhom doručeným súdu 4.12.2012 žiadal znížiť zo sumy 83 € na sumu 60 € mesačne. O tomto návrhu rozhodol Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod spis. zn. 37P/507/2012 tak, že návrh na zníženie výživného zamietol v celom rozsahu, pričom odporcyni náhradu trov konania nepriznal. Voči vyhlásenému rozsudku sa účastníci konania vzdali práva podať odvolanie.,

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že došlo k trvalej zmene možnosti dosahovať príjem u navrhovateľa. Vzhľadom k tomu, že už od roku 2010 mal pozastavenú živnosť a túto ukončil 6.4.2013 a zamestnal sa trvale na riadnu pracovnú zmluvu, nie je predpoklad, že by už bol schopný dosahovať príjem, z ktorého sa vychádzalo v r. 2010 pri určovaní výživného, 1 000 € brutto. Pokiaľ by navrhovateľ bol mohol dosahovať väčší príjem, alebo vykonávať aspoň čiastočne práce na základe živnostenského oprávnenia, nebol by živnosť trvalo zrušil.

Zároveň súd konštatuje, že dosahovanie príjmu cca 575 € mesačne zodpovedá veku (53 rokov), zdravotnému stavu a vzdelania navrhovateľa (má ukončenú lesnícku strednú školu). Príjem 575 € mesačne v čistom je príjem adekvátny podľa vedomostí súdu získaných v rámci jeho činnosti. Pokiaľ je navrhovateľ zamestnaný u toho istého zamestnávateľa s takýmto príjmom viac ako jeden rok, nie je predpoklad, že by sa jeho pôvodné schopnosti dosahovať príjem 1 000 € mesačne obnovili. Vzhľadom k tomu súd dospel k záveru, že v súčasnosti zodpovedá príjmovému potenciálu navrhovateľa príjem taký, ako ho štandardne dosahuje u svojho zamestnávateľa.

Rozhodujúcou skutočnosťou pre rozhodnutie súdu o znížení výživného však napriek naposledy uvedenému konštatovaniu bolo, že navrhovateľ opakovane (druhý krát za obdobie posledných štyroch rokov) bol práceneschopný pre trombózu nohy (bolo tomu aj pri určovaní výživného v r. 2010). Uvedená okolnosť bude mať jednoznačne vplyv na príjem otca a spôsobí jeho zníženie v podstatnom rozsahu. Preto súdu dospel k záveru, že je na mieste znížiť výživné počnúc najbližším mesiacom po začatí práceneschopnosti, t.j. februárom 2014.

Pred týmto dátumom súd napriek zníženiu príjmových možností otca dôvod na zníženie jeho výživného nevidel. Celková vyživovacia povinnosť voči dvom deťom u navrhovateľa činila 233 € mesačne, teda 40 % z jeho príjmu tak, ako ho dosiahol u zamestnávateľa a ako zodpovedá jeho potenciálu. Aj keď sa takáto celková výška vyživovacej povinnosti môže javiť ako vysoká, v tomto smere je nutné poukázať na to, že príjem matky odporcu, ktorá má rovnako k odporcovi vyživovacia povinnosť, bol v r. 2012 len 255 € a v r. 2013 len 365 € + daňový bonus 39 € mesačne, pričom táto má tiež vyživovacia povinnosť k dcére F.. Obom deťom (t. j. odporcovi aj jeho sestre) matka odporcu zabezpečuje bytové potreby. V prípade teda zníženia výživného aj pred týmto obdobím, by sa odporca dostal do stavu sociálnej núdze, nakoľko po zaplatení výdavkov na bývanie je jeho matka schopná podieľať sa na výžive svojich detí len v minimálnom rozsahu (zákonom stanové minimálne výživné je 30 % zo sumy životného minima na plnoletú nezaopatrenú osobu a od 1.7.2013 je to suma 27,13 €). Po odpočítaní čo len takejto sumy minimálneho výživného na dve deti v podstate zostáva matke odporcu (311 €) nižšia suma ako príjem odporcu po odpočítaní doteraz určenej vyživovacej povinnosti (575 - 233 = 342 €).

Je teda potrebné, aby o ňu navrhovateľ vyvinul čo najvyššie úsilie pri zabezpečení výživy svojich detí, pričom je nutné poukázať aj na výdavky odporcu, ktorý študuje v 3. ročníku vysokej školy, pričom daný ročník opakuje. Zároveň odporca len do konca akademického roku 2012/2013 poberal sociálne štipendium vo výške 90 € mesačne. Následne naň však už nemal nárok, nakoľko nepotreboval ubytovanie v sídle univerzity. Súd musí tiež poukázať aj na to, že odporca dosahoval v r. 2013 príležitostný príjem v celkovom rozsahu 792 € brutto za r. 2013.

Ďalej mal odporca bežné výdavky na stravu, cestovné 30 € až 40 €, počas obdobia keď bol ubytovaný v M., platil za interná 80 €. Ako študent má náklady na kopírovanie a zakupovanie študijnej literatúry. Keďže ide o dospelého človeka s podstatnými nárokmi na stravu a ošatenie, výživné vo výške 110 € je primerané s poukazom na dočasnú práceneschopnosť navrhovateľa. Aj s poukazom na tú okolnosť, keď odporca ako dospelý človek je schopný vlastnou prácou aspoň čiastočne pokryť svoje potreby, súd považoval sumu 110 € za primerané výživné.

Nakoľko súd nevyhovel návrhu v plnom rozsahu (čo do výšky zníženia a obdobia, odkedy sa výživné znížilo), vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol.

Podľa § 142 ods. 3 OSP, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia

záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Účastníkom, ktorý mal vo veci väčší úspech, je v tomto prípade odporca. V prípade výživného v zásade účastník konania nemôže predvídať, v akom rozsahu nakoniec súd výživné určí, aké bude rozhodnutie súdu, nakoľko to zvyčajne závisí od skutočností, ktoré účastníkovi v čase konania nie sú v čase začatia konania známe, napr. od príjmov druhej strany sporu. V týchto prípadoch sa rozhodnutie súdu riadi v zásade úvahou na základe výsledkov vykonaného dokazovania.

Vzhľadom k tejto skutočnosti súd dospel k záveru, že náhrada trov v plnom rozsahu by patrila odporcovi; nakoľko si však odporca náhradu trov konania neuplatnil, súd mu túto nepriznal tak, ako je uvedené v odseku 3 výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42 ods. 3 OSP (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané - každý rovnopis vlastnou rukou, pri právnických osobách opatrený popisom osoby oprávnenej konať za subjekt, ako aj odtlačkom razítka a datované) tiež uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. v platnom znení), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrhom na súdny výkon rozhodnutia.